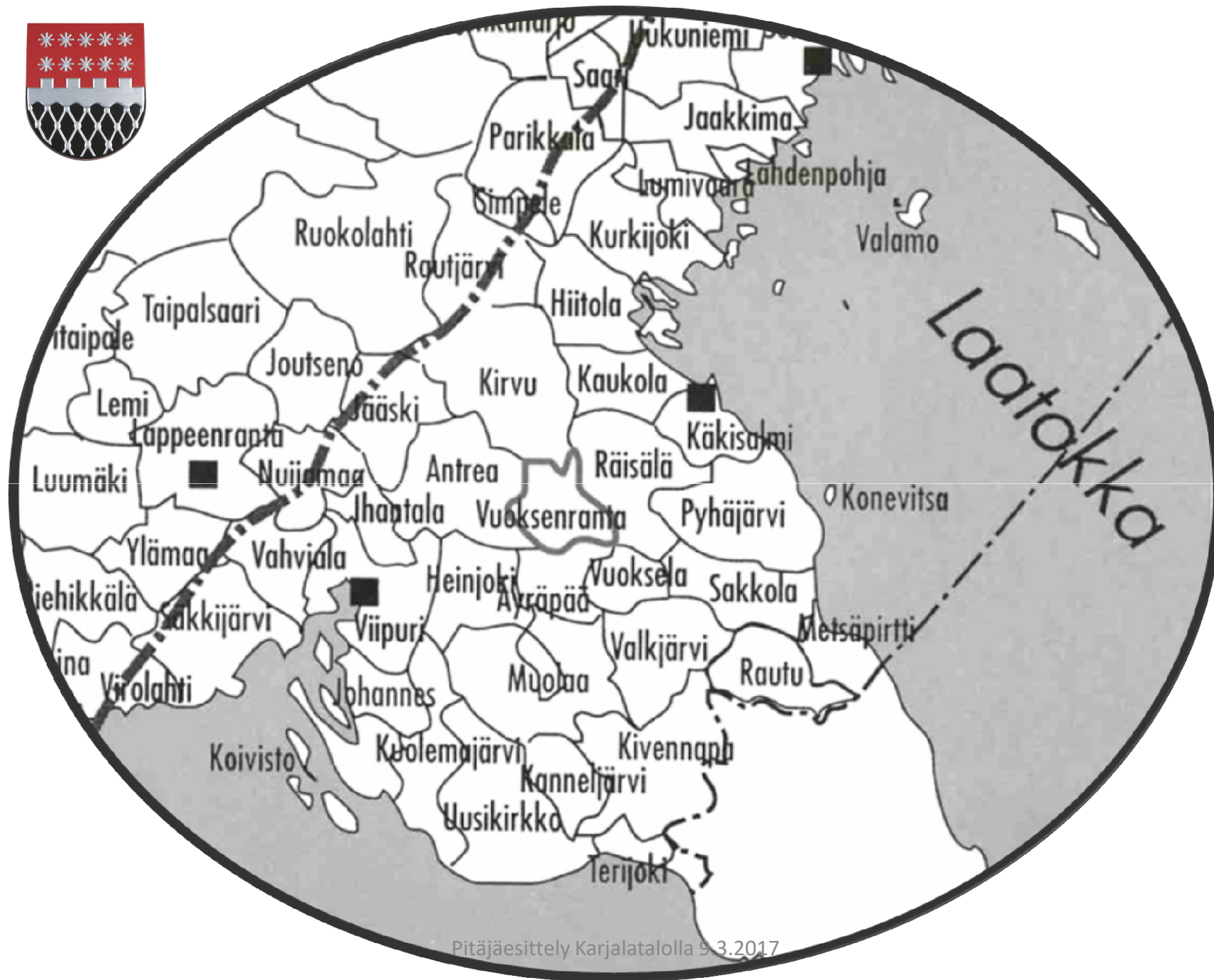

Vuoksenranta

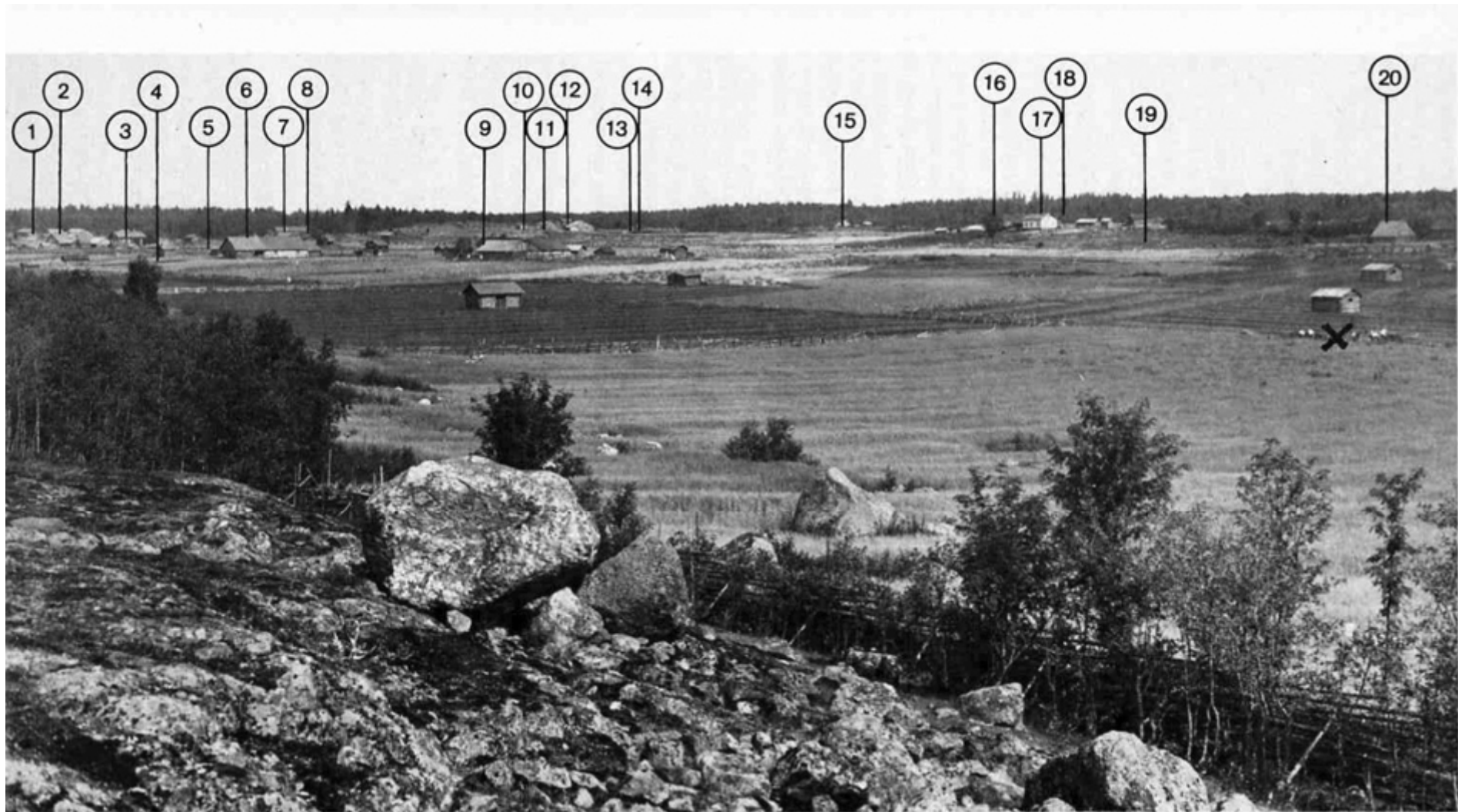
Pitäjäesittely Karjalatalolla 9.3.2017

Historia

- Verkkolöytö - 8570 eKr. - Korpilahden kalastaja
 - 1913 verkon löysi pellostaan talollisenpoika Antti Virolainen (Ämm-Mattilan talosta)
 - 26.-30.7.1914 Sakari Pälsin tutkimukset
 - muinainen verkko, kaarnakohoja ja verkonkiveksiä
- Sintolan muinaiskylä (kampakeraamisen ajan esineistöä n. 5000-2000 eaa)
- v. 1323 Pähkinäsaaren rauha
 - Osana Jääsken suurpitäjä
- v. 1721 Uudenkaupungin rauha
 - Pyhän Andreaan pitäjä v. 1724 (Antrea)

HISTORIALLINEN AUKEA Korpilahden kylässä Niemenmäen kalliolta Sakari Pälsin elokuussa 1914 valokuvaamana. Kuvan oikeassa laidassa (X) miesryhmä valkoisissa paidoissa kaivaa parhailaan esiin kuuluisaa muinaisverkkoa. Tämä laakso ei ole Paapanlammin pohjaa, vaan lampi on valokuvaajan selän takana, kalliojonon toisella puolella.

Tällä aukealla oli myös kylän vanhin tunnettu yhtenäinen asuma-alue, ja vanhan kylän kivettömin ja parhain peltoalue ennen Vuoksen laskua 1857. Sitä on osittain näkymättömissä vasemmalla, jossa oli myös Suur-Tonterin eli Tonder majorin kantatalo. Talot vasemmalta alkaen.

1. Pekkonen (kylän talo n:o 281), 2. Maunola (n:o 289), 3. Seja-Jussila (n:o 284), 4. Kuisman eli Läylösen kantatalo (n:o 298) joka jäi maantielevennyksen alle, 5. Vanhan Ierikkalan paikka (n:o 285), 6. Pekon-Eskola (n:o 299), 7. Pärttylä (n:o 288), 8. Lautamieheliä (n:o 286) 9. Virolaisen kantatalo Ämm-Matin Antti (n:o 300), 10. Pärtyn Jussin mökki (n:o 292), 11. Jussin-Mattila (n:o 290), 12. Häsen Annin mökki (n:o 293), 13. Seppä-Pärtyn mökki (n:o 294), 14. Häsen räätäli eli Jukon mökki (n:o 295), 15. Häsen-Anttila eli Tommila (n:o 296), 16. Potinkaran kantatalo Häsen Juhola (n:o 304), 17. Pien-Anttila (n:o 303), 18. Vanha Pien-Anttila (n:o 302), 19. Vanha Sipilä (n:o 301), 20. Sipilän Puusniekka, jolle paikalle Ämm-Matin Heikki rakensi uuden talon.

Tähän tasoon suunnilleen ulottui ranta korkean Vuoksen aikana.

Vuoksenrannan kunta

- Perustettu 1.1.1924 (kuului Antreaan vuodesta 1721)
- Vuonna 1939 n. 3800 asukasta
- Vuoksen lasku v.1857, jolloin tuli hedelmällistä viljelysmaata lisää tuhansia hehtaareja. Lisäkuivatuksia suoritettiin 1930-luvun pulavuosina.
- 10 kylää: Karkeala, Kaskiselkä, Korpilahti, Kuivaniemi, Oravankytö, Parsikkaanmaa, Pöyryniemi, Sintola, Taljala ja Virkki
- Lukuvuonna 1937–1938 kunta oli jaettu 8 koulupiiriin

Talouselämä

- Maa- ja metsätalouspitäjä
 - 498 viljelmää, joista 3:n viljelyala ylitti 25 ha ja 15-25 ha viljelyalan tiloja oli 39 kpl, sokerijuurikasta
- Teollisuuslaitokset puuttuivat kokonaan
- Osuuskassat
- Sintolan maidonmyyntiosuuskunta
- Ruposen ruskeat, liikenneneuvos Matti Ruponen linja-autoliikenteen uranuurtajana
- Myllyt ja sahalaitokset

Järjestötoiminta

- Nuorisoseuratoiminta
- Vuoksenrannan maamiesseura
- Kaskiselän hevosystäväin seura
- Marttayhdistyksiä
- Vuoksenrannan suojeluskunta ja Lotta-Svärd -yhdistys
- Vuoksenrannan Säde -urheiluseura

Seurakunnat ja kirkkorakennukset

- **Evangelisluterilainen seurakunta** on perustettu 1914
- Ev. lut. kirkko- ja hautausmaa-alue on saatu lahjoituksena (lahjoittaja Juho Ruponen v. 1916)
- Alkuun väliaikainen kirkkorakennus
- **Kankaalan kirkkorakennus** 600 istumapaikkainen
 - kirkon rakentamispäätös v. 1920
 - arkkitehti Väinö Keinäseltä tilattiin piirustukset v. 1920, toteutus v. 1934-35 (rakennusliike K.V.Stenin), vihittiin käyttöön 3.2.1935
- Sankarihautausmaalle on haudattu 60 sankarivainajaa
 - Muistomerkki on pystytetty 1991 (Antti Miikkulainen)
- Siviilihautausmaa vihittiin käyttöön 28.7.1919
 - ensimmäinen haudaus syyskuussa 1919

Kankaalan kirkko

Pitäjäesittely Karjalatalolla 9.3.2017

Seurakunnat ja kirkkorakennukset

- **Metodistiseurakunta** perustettiin 21.2.1921
- **Noinmäen kirkko** 600 paikkainen
 - suunnittelu arkkitehti Lankinen, rakentaminen Simo-Pekka ja Tuomas Monter
 - Kirkkorakennuksen maa-alueen Noinmäeltä lahjoitti Antti Jantunen
 - Vihittiin käyttöön 3.12.1922, paloi heinäkuussa 1944
- **Leiposiin hautausmaa**-alueen lahjoitti Eero Jantusen perikunta
 - Vihittiin käyttöön helatorstaina 1921
 - Hautausmaamuistomerkki paljastettiin 19.6.1992 (suunnittelu ja valmistus Kyösti Nikki)

Noinmäen kirkko

Pitäjäesittely Karjalatalolla 9.3.2017

Uudet kotiseudut

- Talvisodan aikana asukkaat evakuoitiin Kurikkaan ja Töysään Etelä-Pohjanmaalle.
- Sijoituskuntina ovat Itä-Hämeessä Asikkala, Hartola, Sysmä, Joutsa ja Pertunmaa sekä Luhanka.
 - 1947 valtio osti asutustoimintaa varten Sysmän Ravioskorven alueelta 1085 hehtaaria, josta raivattiin valtion ja asukkaiden toimesta pelloksi n. 500 hehtaaria. Näin syntyi Karjalan evakkojen ja rintamamiesten toimesta ainutlaatuinen, Suomen suurin yhtenäinen asutusalue. Kylään muodostettiin 39 asutustilaa.
- Lisäksi 20 perhekuntaa osti yhteisesti Somerolta Kaurakedon kartanon ja sijoittuivat sinne.

Vuoksenrantalaisia valtiopäivämiehiä

- **Tuomas Kuisma** (1809-1883) toimi Jääsken tuomiokunnan edustajana talonpoikais-säädystä säätyvaltiopäivillä vuosina 1872 ja 1877-78.
- **Petter (Pietari) Kuisma** (1841-1925) oli nuorsuomalaisen kansanedustajana 1907-1908 Suomen ensimmäisessä eduskunnassa.
- **Kustaa Pykälä** (1864-1915) oli kansanedustaja 1907-1915 Maalaisliiton edustajana (Vuosalmi/Muolaa, myöhemmin Äyräpää 1926)
- **Matti Kekki** (1868-1933) oli kansanedustaja 1910-11 Nuorsuomalaisen puolueen edustajana ja vuosina 1919-22 hän edusti Edistyspuoluetta (Kekinniemi/Antrea).
- **Matti Vanhanen** (1955-) Suomen Keskustan kansanedustaja vuosina 1991-2010 ja 2015-, pääministeri ja Keskustan puheenjohtaja vuosina 2003-2010 ja nykyisin Suomen Keskustan presidenttiehdokas
- **Pauli Kiuru** (1962-), Kansallisen Kokoomuksen kansanedustaja vuodesta 2011-
- **Martti Talja** (1951-) Suomen Keskustan kansanedustaja vuodesta 2015-

Merkkihenkilöitä

- **Matti Ruponen** (1901- 1997) liikenneneuvos ja linja-autoliikenteen uranuurtaja Karjalassa.
- **Hannes Jantunen** (1926-2003) Vuoksenranta-seuran perustajajäsen, seuran pitkäaikainen puheenjohtaja ja merkittävä urheilumies.
- **Antti Miikkulainen** (1919-1999) seuran perustajajäsen ja merkittävä panos **Vuoksenrannan perinteen tutkimuksessa ja taltioinnissa jälkipolville.**
- **Tatu Vanhanen** (1929-2015) seuran pitkäaikainen puheenjohtaja, jonka panos on ollut aivan keskeinen seuran kirjallisessa tuotannossa.
- **Väinö Kuisma** (1934-2015) osallistui ainoana suomalaisena keihäänheittäjänä Rooman 1960 olympialaisiin ja sijoittui neljänneksi, useita Suomen mestaruuksia.
- **Toivo Kuisma** (1885-1919) jääkärikapteeni, aliupseerikoulun johtaja Vaasassa, Vienan-Karjalan ja Aunuksen retket, kaatui Vitelen taistelussa
- **Saara Pakkasvirta** (1938-), näyttelijä, Helsingin kaupunginteatteri, KOM, Pro Finlandia-mitali 1995

Vuoksenranta-seura ry

Vuoksenranta -seura ry, perustettu 1971

- Puheenjohtajat: Hannes Jantunen, Tatu Vanhanen, Martti Talja, Päivi Virolainen
- Jäseniä 320
- Aktiviteeteista tärkein on ollut julkaisutoiminta
- Pitäjäjuhlat joka toinen vuosi ja perinnepäivät/ vuosikokous syksyisin, Sysmän Suvisoutu ja Mommilanjärven soutelu, kyykkä, 3-ottelu (Antrea-Kirvu-Vuoksenranta), Sysmän kirjakyläpäivät

Kirkkovenesoutua

Pitäjäjuhla Vuoksenrannassa 8.6.2014

Vuoksenrannassa 2014

Juhlapuhujana Karjalan Liiton puheenjohtaja
Marjo Matikainen-Kallström

Tervehdyksen vastaanottoa

Vuoksenrannan vaakuna

- Päätös hankkimisesta v. 1972
- Kutsukilpailu, jossa voittajaksi Antti Miikkulaisen ehdotus
- Karjalan perinteiset värit, musta ja punainen
- Yläkentän tähdet viittaavat kunnan kymmeneen kylään
- Verkko symboloi Korpilahden verkkolöytöä 8000-10000 vuoden takaa
- Muurikuvio pitäjän sijaintia Vuoksen varrella valtakunnan rajalla Pähkinäsaaren rauhasta vuodesta 1323 Stolbovan rauhaan vuoteen 1617 eli n. 300 vuotta
- Vaakuna on hyväksytty Suomen Heraldisen Seuran rekisteriin numerolla 308.

Julkaisuja

- Vuoksen Verkko –jäsenlehti
 - Ulkoasu uudistettu v. 2015, ilmestyy kerran vuodessa
 - Yhteinen Antrea-Seuran kanssa
- Paljon kirjajulkaisuja vuosien mittaan
 - 15 kpl kirjajulkaisuja sekä Vuoksenranta – Pitäjä Kannaksella –dvd
 - Kesäksi 2017 valmistuu Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan historia

Vuoksenrannassa nyt

- Asukkaita muutamia kymmeniä, vapaa-ajanasuntoja
- Kirkko suojelukohteena; 14.5.2015 allekirjoitettiin yhteistyösopimus Kamennogorskin kaupungin sekä Vuoksen Säätiön, Kirvu Säätiön, Vuoksenranta-seuran, Antrea-Seuran ja Kirvun pitäjäseuran kesken. Sopimuksella pyritään turvaamaan hautausmaa- ja kirkkoalueiden säilyminen muulta rakentamiselta sekä lisäämään matkailullista ja kulttuuriin liittyvää yhteistyötä.
- Uusi rautatie halkaisee kunnan
- Vuosittaiset siivoustalkoo ja kotikylämatkat

Kiitos!

www.vuoksenranta.fi

Facebook: [vuoksenranta-seura ry](#)